

Þriðjudaginn 11. júní 1940.

Nr. 23/1939. Vinnuveitendafélag Íslands f. h. Jóns Gíslasonar

gegn

Sveinafélagi múrara.

Ágreiningur um það, hvort stofnast hafi vinnusamningur milli málsaðilja. Múrarameistari ekki talinn hafa skuldbundið sig til þess að vinna ekki með sveinum sínum. Stéttarfélag dæmt til þess að greiða skaðabætur fyrir að hafa, á óréttmætan hátt, stuðlað að því, að stefnandi gæti ekki sjálfur unnið með sveinum sínum.

### Dómur.

Mál þetta er höfðað hér fyrir dómi með stefnu, dags. 15. september f. á., af Vinnuveitendafélagi Íslands f. h. Jóns Gíslasonar, múrarameistara hér í bæ, gegn Sveinafélagi múrara hér í bæ.

Málavextir eru þessir:

Hinn 30. júlí ... (Sjá dóm í málinu nr. 26/1939 bls. 53.)

Jón Gíslason 19. júlí ... sveinafélaginu.

Í máli þessu gerir stefnandi eftirfarandi dómkröfur:

1.—3. (Sjá dóm í málinu nr. 26/1939 bls. 54.)

Þá krefst hann málskostnaðar eftir mati dómsins.

Í stefnu gerði hann þá kröfu, að stefndi yrði dæmdur í sekt fyrir sammingsrof, en við munnlegan flutning málsins féll hann frá þeirri kröfu með skírskotun til þess, að samskonar kröfu hefði verið hrundið með dómi þessa réttar í málinu nr. 26/1939.

Stefndi hefir krafizt sýknu og málskostnaðar eftir mati dómsins.

Koma þá til athugunar kröfur stefnanda.

Um 1. (Sjá dóm í málinu nr. 26/1939 bls. 55.)

Um 2. (Sjá dóm í málinu nr. 26/1939.)

Um 3. Skaðabótakröfu ... (Sjá dóm í málinu nr. 26/1939) ... með í ráðum þar um.

Koma þá til athugunar afskipti sveinanna og sveinafélagsins af stefnanda máls þessa.

Þegar stefnandi gerði framangreindan samning við sveinafélagið, hafði hann sem múrarameistari eftirlit með múr-

vinnu allri við byggingu tveggja húsa hér í bænum. Átti hann að fá fyrir það venjulegt eftirlitsgjald, og auk þess kveðst hann hafa ætlað að vinna fullan vinnutíma við byggingu þeirra, og hafi hann átt að fá fyrir það venjulegt múrarameistarakaup. En er hann hafi ætlað að hefja vinnu, eftir að hafa gert greindan samning við sveinafélagið, hafi sveinar þeir, er hjá honum unnu, tjáð honum, að þeir mundu leggja niður vinnu, ef hann ynni sjálfur, og hafi þeir sagt, að þeir færu í því eftir fyrirskipun stjórnar sveinafélagsins. Og hinn 25. júlí f. á. gáfu 5 sveinar honum skriflegt vottorð þess efnis. Hafi hann af þessum sökum neyðzt til að hætta vinnu sinni. Við vitnaleiðslur í málinu neituðu þó sveinarnir að það væri rétt, að stjórn sveinafélagsins hefði lagt svo fyrir þá, heldur hefðu þeir í því efni farið eftir framangreindri samþykkt sveinafélagsins. Stefnandi hefir aftur á móti haldið því fram, að stjórn sveinafélagsins hafi þó verið með í ráðum og hvatt sveinana til þess að setja nefnt skilyrði fyrir vinnu sinni hjá honum. Þessu hefir stefndi neitað.

Þegar litið er til framkomu stjórnar sveinafélagsins gagnvart öðrum múrarameisturum um þessar mundir, sem gert höfðu samning við félagið, kemur í ljós samkvæmt því, sem upplýst er í máli þessu, að hún hefir beinlínis stöðvað vinnu hjá Þorkeli Ingibergssyni vegna þess að hann vann sjálfur, svo sem nánar er lýst í málinu nr. 26/1939. Upplýst má telja, að hún hefir nokkru síðar, eða a. m. k. formaður hennar, tjáð 3 sveinum, að þeim væri ekki gerlegt að vinna hjá Haraldi Sigurðssyni, múrarameistara, vegna þess að hann væri í „sveinabanni“, og í samtali, er Haraldur átti þá við hann, sagði formaðurinn, að það væri „stríð“ milli sveinafélagsins og múrarameistaranna, og yrði það að bitna á Haraldi sem öðrum múrarameisturum, og hefir ekki verið upplýst, að annað lægi þar til grundvallar en það, að hann hefði unnið sjálfur.

Að því er snertir framkomu sveinafélagsins og forráðamanna þess, eftir að skorið var úr um rétt meistaranna til að vinna sjálfir með dómi þessa réttar 13. okt. f. á., og sem nánar er lýst í dómi þessa réttar í málinu nr. 26/1939 (mál Þorkels Ingibergssonar), verður hún ekki skilin á annan veg en sem beint áframhald af hálfu stefnda í viðleitni þess, að knýja meistarana til þess að vinna ekki. Loks má geta þess, að í febrúar þ. á. gerir þáverandi formaður sveinafélagsins

tilraun til þess að fá sveinana til þess að leggja niður vinnu hjá einum múrarameistara, sem vann sjálfur, og er 2 af sveinunum neita því, er þeim gert að greiða sekt til sveinafélagsins fyrir þá afstöðu sína. Að framangreindu athuguðu og því, að stjórn sveinafélagsins virðist ekki á neinn hátt hafa vakið athygli meðlima sinna á því, að framangreind samþykkt væri ósamrímamleg samningi félagsins við stefnanda, ef henni væri beitt þannig, að hún takmarkaði rétt hans sjálfs til vinnu, né heldur tilkynnt meðlimum félagsins innihald hans, verður ekki hjá því komið að líta svo á, að það hafi verið með vilja og fullu samþykki sveinafélagsstjórnarinnar, að sveinarnir settu greint skilyrði fyrir vinnu sinni hjá honum. Og með því að slíkur stuðningur af hálfu sveinafélagsins var óréttmætur, verður að leggja á það ábyrgð af tjóni, er stefnandi kann að hafa beðið sökum þess að honum var þannig bægt frá vinnu.

Vegna framangreindra aðgerða sveinanna og sveinafélagsins kveðst stefnandi, svo sem áður segir, hafa neyðzt til þess að hætta vinnu, og þannig misst af vinnulaunum við byggingu nefndra húsa frá 19. júlí til 9. nóv. f. á., þar sem hann ella hefði átt þarna vísa vinnu. En hinn 10. nóv. f. á. sigldi hann til útlanda. Telur hann sig þannig hafa misst af 88 vinnudögum, og nemur skaðabótakrafa hans, miðað við 25 kr. dagkaup, kr. 2200.00. En hann kveðst ekki hafa getað unnið sér neitt inn á nefndu tímabili. Með því að telja verður, að færðar hafi verið nægilegar líkur fyrir því, að stefnandi hafi misst af vinnu, og þannig orðið fyrir tjóni vegna framangreindra aðgerða stefnda, þykir rétt að dæma honum bætur úr hendi stefnda, er þykja hæfilega ákveðnar kr. 1200.00.

Samkvæmt þessum málslokum þykir rétt að dæma stefnda til að greiða stefnanda kr. 250.00 í málskostnað.

Því dæmist rétt vera:

1. Framangreindur samningur milli aðilja máls þessa, dags. 19. júlí 1939, fullnægir skilyrðum 6. gr. laga nr. 80/1938, um vinnusamninga, og gilda um hann ákvæði nefndrar greinar.
2. Stefnanda, Jóni Gíslasyni, er heimilt að vinna sjálfum við verk þau, er falla undir 1. lið framangreinds samnings.

3. Stefndi, Sveinafélag múrara í Reykjavík, greiði stefnanda, Vinnuveitendafélagi Íslands f. h. Jóns Gíslasonar, kr. 1200.00 og kr. 250.00 í málskostnað innan 15 daga frá lögbirtingu dóms þessa, að viðlagðri aðför að lögum.

Priðjudaginn 18. júní 1940.

Nr. 20/1939. Vinnuveitendafélag Íslands f. h. Hjálmars Jóhannssonar  
 gegn  
 Sveinafélagi múrara.

Ágreiningur út af því, hvort stofnast hafi vinnusamningur milli málsaðilja. Múrarameistari ekki talinn hafa skuldbundið sig til þess að vinna ekki. Stéttarfélag sýknað af kröfu um skaðabætur, með því að ekki var talið sannað að ólöglegri hindrun, sem félagið hafði beitt gagnvart öðrum múrarameisturum, hefði verið beitt gagnvart stefnanda.

#### Dómur.

Mál þetta er höfðað hér fyrir dómi með stefnu, dags. 15. sept. f. á., af Vinnuveitendafélagi Íslands f. h. Hjálmars Jóhannssonar, múrarameistara hér í bæ, gegn Sveinafélagi múrara hér í bæ.

Málavextir eru þessir:

Hinn 30. júní ... (Sjá dóm í málinu nr. 26/1939 bls. 53.)

... Hjálmar Jóhannsson 18. júlí ... sveinafélaginu.

Í máli þessu gerir stefnandi eftirfarandi dómkröfur:

1.—3. (Sjá dóm í málinu nr. 26/1939 bls. 54.)

Þá krefst hann málskostnaðar eftir mati dómsins.

Í stefnu gerði hann þá kröfu, að stefndi yrði dæmdur í sekt fyrir sanningsrof, en við munnlegan flutning málsins féll hann frá þeirri kröfu með skírskotun til þess, að samskonar kröfu hefði verið hrundið með dómi þessa réttar í málinu nr. 26/1939.

Stefndi hefir krafizt sýknu og málskostnaðar úr hendi stefnanda eftir mati dómsins.